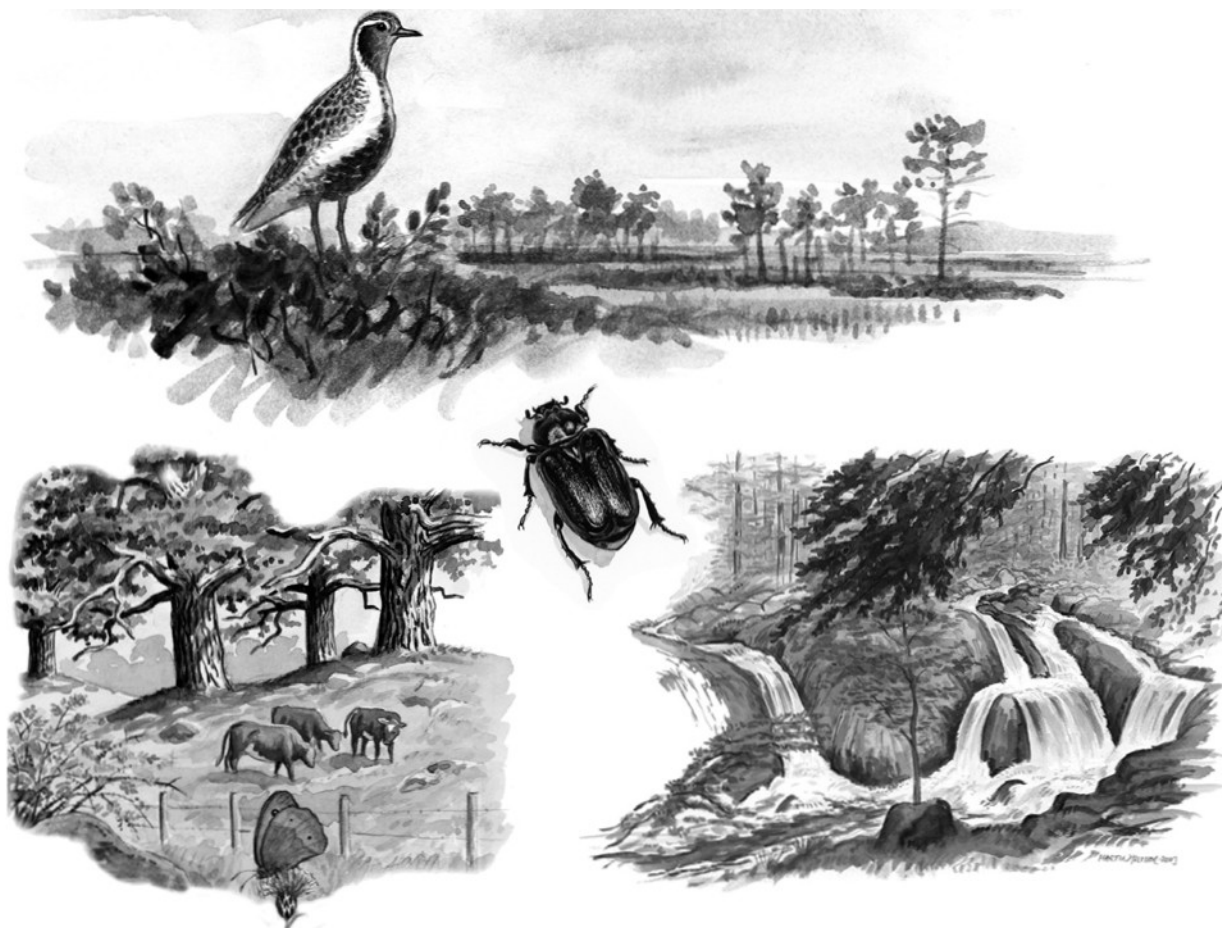

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Bevarandeplan för Natura 2000-område

SE0540121 Djupadalen-Karleby

EU:s medlemsländer bygger upp ett sk. "ekologiskt nätverk" av naturområden som kallas Natura 2000. Livsmiljöerna för vilda djur och växter krymper i snabb takt och många arter hotas av utrotning. Länderna i EU samarbetar därför för att försöka bevara det europeiska växt- och djurlivet. Arbetet grundas på två EU-direktiv, *fogeldirektivet* och *CIJt- och habitatdirektivet*.

Natura 2000-områden i Västra Götalands län

I Västra Götalands län finns 406 av regeringen beslutade Natura 2000-områden (t.o.m. år 2004) som sammanlagt har en yta av cirka 240 900 hektar. Avsikten med områdena är att bevara speciella, i EU direktiven bestämda naturtyper och arter. I länet förekommer 54 av dessa naturtyper och 95 djur- och växtarter. Arbetet med att utse områden har pågått sedan EU-inträdet 1995. Naturtyperna kan sammanfattas i följande kategorier och täcker cirka hälften av den totala ytan.

- Berg / hållmark, 3 800 ha
- Odlingssmark / hed, 3 506 ha
- Lövskog, 5 248 ha
- Barrskog, 8 475 ha
- Våtmark / hed, 14 218 ha
- Sötvatten, 21 567 ha
- Sötvatten, Vättern, 60 000 ha
- Hav / kust, 25 304 ha

Bevarandeplanen

Till varje Natura 2000-område ska det finnas en bevarandeplan. Den ger en beskrivning av området och dess naturvärden, vad som kan skada eller påverka naturvärdena samt vad som krävs för att de ska finnas kvar. Planen ska också underlätta vid tillståndsprövningar enligt miljöbalken. Bevarandeplaner utarbetas och fastställs av Länsstyrelsen som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Planen kan dock revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar ändras; den sägs vara ett "*levande dokument*". Det är därför aldrig för sent att bidra med kunskap och synpunkter, kontakta gärna Länsstyrelsen. När bevarandeplanen ändras medför det att den måste fastställas på nytt. Markägare och andra berörda ges då nytt tillfälle att lämna synpunkter om ändringarna är av betydelse.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada Natura 2000-områdenas värden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det gäller även åtgärder utanför Natura 2000-området (regleras av miljöbalken). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som kan påverka naturvärdena i ett område bör man samråda med länsstyrelsen innan man påbörjar en åtgärd. Om det rör sig om en skogsbruksåtgärd ska istället samråd hållas med skogsvårdsstyrelsen innan en åtgärd påbörjas.

Mer information

Länsstyrelsen - www.o.lst.se - Telefon 031-60 50 00 vx. - E-post: natura2000@o.lst.se

Skogsvårdsstyrelsen - www.svo.se - Telefon 033-17 73 30 vx. - E-post: svs@svsvg.svo.se

Naturvårdsverket - www.naturvardsverket.se

Om lagstiftningen som Natura 2000 bygger på

Ett Natura 2000-områdes juridiska status bestäms av flera paragrafer i miljöbalken. Förutom bestämmelser om områdesskydd och tillståndsprövning enligt 7 kap. miljöbalken är Natura 2000-områden även riksintresseområden enligt 4 kap. 1 och 8 §§ i miljöbalken, vilket innebär att Natura 2000-bestämmelserna får en tydlig koppling till en rad andra lagar som rör markanvändning. Bestämmelser som rör miljökonsekvensbeskrivningar (MKB), tillsyn och ersättningsfrågor m.m. i Natura 2000-områden finns även i miljöbalkens kapitel 6:1 och 7, 11:9, 17:3, 19:2, 21:7, 29:4 och 31:4 och 5 kap. MB samt i förordningen om områdesskydd (1998:1252).

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturvårdsenheten
Sofia Åström

BEVARANDEPLAN Diarienummer:
Fastställd 511-17414-2005
2005-08-15

Enligt sändlista

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0540121 Djupadalen-Karleby

Kommun: Falköping Områdets totala areal: 2,5 ha

Områdestyp: pSCI Biogeografisk region: Boreal

Naturtyper och arter som måste bevaras i området:

- 6210 - Kalkgräsmarker (*viktiga orkidélokaler) nedanför trädgränsen
- 6270 - Artrika silikatgräsmarker nedanför trädgränsen*
- 6430 - Högörtssamhällen
- 9070 - Trädklädd betesmark

Bevarandeplanen behöver uppdateras!

Enligt nuvarande kunskap om området vet vi att

följande naturtyper inte finns eller inte har naturtypsstatus:

6430 - Högörtängar

9070 - Trädklädd betesmark

Utvecklingsmark till ytterligare naturtyper kan finnas. Detta är viktigt att ta hänsyn till.

Bevarandesyfte

Syftet med Natura 2000-området är att de naturtyper och arter som finns i området (se förteckningen) ska bevaras långsiktigt. Varje naturtyp och art ska bidra till att upprätthålla s.k. gynnsam bevarandestatus inom sin biogeografiska region. Det här området utgör därför en viktig del i det ekologiska nätverk av områden som Natura 2000 bygger på.

Det främsta syftet är att bidra till gynnsam bevarandestatus på biogeografisk nivå för de öppna och trädklädda betesmarkerna.

Regeringen fattade beslut om att föreslå området till Natura 2000-nätverket i januari 1997.

Beskrivning av området

Djupadalen-Karleby Natura 2000-område utgörs av natureservatet Djupadalen, Karleby. Området ligger öster om och nedanför kalkstensplatån, Karleby hed eller den s.k. "Hopamarka". Den bäck som avvattnar platån och rinner ned mot Åsledalen har skurit ut en ravin genom den underliggande alunskiffern och sandstenen. Denna ravin är det område som skyddats som reservat, främst på grund av det stora geologiska värdet.

Längst i väster av området, i ravinens övre del, är grässvålen mycket gles och träd- och buskskiktet ganska tätt med björk och andra lövträd som ask, alm och sälg. Nedanför gränsen mellan alunskiffer och sandsten vidgar sig dalen och områdets centrala delar är öppnare. I den sydvända slänten norr om bäcken växer gles med enbuskar. Här finns en örtrik torrängsvegetation med växter som spåtistel, småfingerört, brudbröd, harmynta, jordtistel och

timjan. Den södra slänten är brant, har ett tätare träd- och buskskikt och en örtfattig, mossdominerad vegetation. I öster blir området mer igenvuxet med lövträd av flera arter. Här har gallringar av trädsiktet gjorts nyligen. I den södra slänten finns sedan tidigare en del öppna ytor med tät grässvål. Andra arter som förekommer i området är rödkämpar, kummin, och bockrot. Hundtunga, som inte trivs i tät grässvål, finns i områdets centrala delar. Göktyta och forsärla är arter som observerats i området. Uppgifter om förekomst av den rödlistade (sårbar, VU) trubbklockmossa finns för området. Det är osäkert om den fortfarande finns kvar här.

En badsjö som anlagts på 1950-talet i östra delen av dalgången fylldes igen 1989. Sten och jordavfall har tippats i områdets västra del, söder om bäcken.

Bevarandemål

Målet är att bevara en betad ravin och dalgång och de arter som är knutna till dessa naturtyper, som här har inslag av kalkgynnade torrängsarter.

Exempel på uppföljningsbara bevarandemål beskrivs under respektive naturtyp. Vilka av dessa mål som kommer att användas i området bestäms då basinventeringen är genomförd. Efter denna inventering kommer också x, y eller liknande mål ersättas med siffror och arter. Mål inom parentes är preliminära och kan komma att justeras.

Markägareförhållanden

Privat

Vad kan påverka negativt

Faktorer som skulle kunna påverka områdets naturvärden negativt är:

- Upphört bete eller svagt betetryck kan leda till igenväxning och utarmning av den hävdgynnade floran.
- Avverkning annat än i naturvårdssyfte i de trädklädda betesmarkerna.
- Gödsling, tillskottsutfodring och sambete med vall är exempel på åtgärder som ger näringstillförsel till marken vilket kan missgynna den konkurrenssvaga floran.
- Tippning av avfall.
- Användning av avmaskningsmedel som innehåller avermectin kan vara negativt för den dynglevande insektsfaunan.
- Kvävenedfall kan påverka artsammansättningen i fältskiktet negativt.

Bevarandeåtgärder

Förutom vad som i övrigt gäller enligt miljöbalken och annan miljölagstiftning krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området (7 kap 28 a § miljöbalken).

Förutom Natura 2000-bestämmelserna är området skyddat som naturreservat med främsta syfte att bibehålla de geologiska värdena genom att områdets landformer ska få framträda i ett öppet landskap. Området utgör riksintresse för naturvård och kulturmiljövård. Inget behov av ytterligare skydd föreligger.

Det är lämpligt med fortsatt bete av nötkreatur. Betets intensitet bör ses över så att området är väl avbetat vid vegetationsperiodens slut för att hindra igenväxning.

Röjningar bör utföras i både i busk- och i trädsiktet för att återskapa en i huvudsak öppen hagmark med ett trädsiktet dominerat av oxel, björk, fågelbär, vildaplar mm. Busksiktet bör

karaktiseras av enbuskar och nypon och vara glest. I fuktiga partier kan en del videsnår vara kvar. Rövningarna bör utföras inom kort.

Det bör undersökas om mossarten trubbklockmossa fortfarande kan återfinnas i området.

Bevarandestatus

Området betas, men bitvis är betestrycket alltför svagt. Delar av området är igenvuxet. Bevarandestatus beskrivs för respektive naturtyp.

Uppföljning av naturtyper och arter

De i bevarandeplanen angivna målen ska följas upp.

Bevarandemålen följs upp med olika tidsintervall beroende på vilken naturtyp eller art som berörs. Naturtyper som inte kräver skötsel följs upp stickprovsvis med glesa tidsintervall liksom arter som till exempel förekommer på många lokaler eller som inte är hotade i så hög grad. Områden som vid basinventeringen inte konstateras ha gynnsam bevarandestatus följs upp regelbundet tills gynnsam bevarandestatus uppnåtts. Samtliga områden ska följas upp om de innehåller arter och naturtyper som är sällsynta, särskilt viktiga för biologisk mångfald eller kräver regelbunden skötsel.

Dokumentation

Jordbruksverket, 2005. Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004. Objektrapport.

Länsstyrelsen i Skaraborgs län. Områden av riksintresse för naturvård och friluftsliv samt områden med geografiska bestämmelser.

Länsstyrelsen i Skaraborgs län. 1953: Skötselplan för naturreservatet Djupadalen, Karleby. Beslut 1953-11-27.

Länsstyrelsen i Skaraborgs län. 1993: Skötselplan för naturreservatet Djupadalen, Karleby.

Länsstyrelsen i Skaraborgs län. 1993: Ändring av föreskrifterna för naturreservatet Djupadalen, Karleby i Falköpings kommun. Beslut 1993-09-15.

Länsstyrelsen i Skaraborgs län. Värdefulla odlingslandskap i Skaraborgs län.

Länsstyrelsen Skaraborg. 1953: naturreservatet Djupadalen, Karleby. Beslut 1953-11-27.

Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet (National Conservation Plan for the Agricultural Landscape). ISBN 91-620-4815-5.

Naturtyper, djur- och växtarter som speciellt måste bevaras i området

6210 Kalkgräsmarker (*viktiga orkidélokaler) nedanför trädgränsen

<i>Beskrivning:</i>	<p>Eventuellt finns naturtypen kalkgräsmarker i de torrare delarna av de delvis kalkpåverkade gräsmarker.</p> <p>Naturtypen utgörs av torra till friska, betespräglade kalkrika gräsmarker ofta med ett mycket stort inslag av örter. Här ingår olika faser av ängshavresamhällen. Miljöerna är i regel mycket artrika. Ibland kan dessa marker vara viktiga orkidélokaler.</p> <p>Naturtypen är känslig för ökad näringstillförsel, beskuggning och förnaansamling (igenväxning), utebliven eller förändrad hävd samt förändrad markanvändning och exploatering. Naturtypen är också känslig för minskning av populationerna hos de typiska arterna och konkurrens från för området främmande arter.</p>
<i>Bevarandemål:</i>	<p>Areal</p> <p>- Naturtypens areal ska vara minst x hektar eller öka.</p> <p>Struktur och funktion</p> <p>- Minst 95 % av den hävdade arealen ska vara väl hävd varje år vid vegetationsperiodens slut (med "väl hävdade" menas som regel att vegetationshöjden i genomsnitt är ca 3 cm på torra-friska marker, ca 5 cm på fuktiga marker och ca 7 cm på våta marker).</p> <p>- Negativa indikatorarter ska inte förekomma med mer än 5 % täckning eller frekvens (negativa indikatorarter är hundkäx, brännässla, åkertistel, krusskräppa, örnbräken, samt blommande exemplar av grenrör, hundäxing och hässlebrodd).</p> <p>- Krontäckning av träd och buskar som vuxit upp i ett välhävdad landskap ska vara högst 10 %. Vedartad igenväxningsvegetation ska inte förekomma (det vill säga träd och buskar som kunnat etablera sig på grund av att hävden blivit för svag).</p> <p>Typiska arter</p> <p>-Förekomsten av typiska kärlväxter ska bibehållas eller öka. Minst x av de typiska kärlväxtsarterna (spåtistel, jordtistel, rödkämpar, småfingerört och harmynta) ska förekomma i minst y% av provytorna.</p> <p>-Förekomsten av typiska fjärilar ska bibehållas eller öka. Minst x av de typiska fjärilsarterna a,b, c etc ska finnas i minst y% av transekterna.</p>
<i>Negativ påverkan:</i>	Negativ påverkan för naturtypen är den som beskrivits för området som helhet.
<i>Bevarandeåtgärder:</i>	Bevarandeåtgärder för naturtypen är de som beskrivits för området som helhet.
<i>Bevarandestatus:</i>	Bevarandestatusen för 6210 är måttlig
<i>Uppföljning:</i>	Se tillsvidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.

6270 Artrika silikatgräsmarker nedanför trädgränsen*

Beskrivning: Naturtypen finns i slänten norr om bäcken, i områdets centrala delar (hela eller delar kan eventuellt föras till 6210). Där är grässvålen tät med hävdgynnad vegetation. I den södra slänten är träd- och buskskiktet tätare och grässvålen glesare, med möjlighet för naturtypen att utvecklas på sikt om en gallring av trädskiktet görs.

Generellt sett utgörs naturtypen av torra till friska gräsmarker i låglandet, ofta på kalkfattig grund, med lång kontinuitet av betesdrift. Markerna kan i tidigare skeden ha varit hävdade genom slåtter. De är mer eller mindre ogödslade och har en artrik vegetation av hävdgynnade kärlväxter och svampar. Träd kan förekomma, dock får trädskiktets krontäckning inte överstiga 25 %. Naturtypen uppvisar i landet en mycket stor variation. De torra typerna kan vara örtrika, av fårsvingeltyp eller hållmarkstorrängar. De friska typerna utgörs av ängsartade rödvensamhällen, örtrika typer, artrika fårsvingelsamhällen eller samhällen av skogsnäva-typ.

Naturtypen är känslig för ökad näringstillförsel, beskuggning och förnaansamling (igenväxning), utebliven eller förändrad hävd samt förändrad markanvändning och exploatering. Naturtypen är också känslig för minskning av populationerna hos de typiska arterna och konkurrens från för området främmande arter.

Bevarandemål: Areal
- Naturtypens areal ska vara minst 0,21 hektar eller öka.

Struktur och funktion
- Minst 95 % av den beatade arealen ska vara välhävd varje år vid vegetationsperiodens slut (med "välhävdad" menas som regel att vegetationshöjden i genomsnitt är ca 3 cm på torra-friska marker).
- Negativa indikatorarter ska förekomma med mindre än 5 % täckning eller frekvens (negativa indikatorarter är hundkex, brännässla, åkertistel, krusskräppa, örnbräken, samt blommande exemplar av grenrör, hundäxing och hässlebrodd).
- Krontäckning av träd och buskar som vuxit upp i ett välhävdad landskap ska högst vara 10 %. Vedartad igenväxningsvegetation ska inte förekomma (det vill säga träd och buskar som kunnat etablera sig på grund av att hävden blivit för svag).

Typiska arter
- Förekomsten av typiska kärlväxter ska bibehållas eller öka. Minst x (2) stycken av de typiska kärlväxtarterna (jordtistel, rödkämpe, timjan, brudbröd, revfibbla) ska förekomma i minst y % av provytorna.
- Förekomsten av typiska fjärilsarter och spillningslevande bladhorningar ska bibehållas eller öka. Minst x stycken av arterna a, b, c etc. ska förekomma i minst y % av transekterna.

Negativ påverkan: Negativ påverkan för naturtypen är den som beskrivits för området som helhet.

Bevarandeåtgärder: Bevarandeåtgärder för naturtypen är de som beskrivits för området som helhet.

Bevarandestatus: Bevarandestatusen för 6270 är måttlig.

Uppföljning: Se tillsvi vidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.

6430 Högörtssamhällen

Beskrivning: Naturtypen bör utgå, finns troligtvis inte i området.

Bevarandemål: Naturtypen bör utgå, finns troligtvis inte i området.

Negativ påverkan: Naturtypen bör utgå, finns troligtvis inte i området.

Bevarandeåtgärder: Naturtypen bör utgå, finns troligtvis inte i området.

Bevarandestatus: Naturtypen bör utgå, finns troligtvis inte i området.

Uppföljning: Naturtypen bör utgå, finns troligtvis inte i området.

9070 Trädklädd betesmark

Beskrivning: Området med trädklädda betesmarker ligger dels på sydsidan av bäcken, dels på nordsidan av bäcken i östra delen av reservatet. Den nordvända slänten är på flera ställen brant och har ett fåtal träd med ett glest grässkikt under. Slänten norr om bäcken är bevuxen med huvudsakligen ung lövskog av flera trädarter, men den har varit ljusare, vilket de nu döda enbuskarna vittnar om.

Generellt sett utgörs naturtypen av betesmarker bevuxna med träd och buskar med en krontäckning av minst 25%. Det kan vara antingen hagar med ett glest trädskikt av björk, ek eller andra trädslag, eller dungar av skog i en för övrigt öppen hagmark eller betade skogar med kontinuitet på tidigare utmarker. Hagmarker med grova lövträd är speciellt värdefulla eftersom träden i regel är artrika vad gäller lavar, svampar och evertebrater, ofta med flera rödlistade arter. Floran och faunan i övrigt varierar i hög grad beroende på typ av trädklädd betesmark och var i landet den uppträder.

Naturtypen är känslig för förändrad markanvändning, igenväxning, näringstillförsel, brist på rekrytering av ek samt avverkning i annat än naturvårdssyfte.

Bevarandemål: Areal
- Arealen trädklädda betesmarker ska vara minst x (0,8) ha.

Struktur och funktion

- Minst 95 % av den betade arealen ska vara välhävd varje år vid vegetationsperiodens slut (med "välhävdad" menas som regel att vegetationshöjden i genomsnitt är ca 3 cm på torra-friska marker och ca 5 cm på fuktiga marker, samt att lövförna aldrig har en täckningsgrad på mer än 5%).

- Negativa indikatorarter ska förekomma med mindre än 5% täckning eller frekvens (Negativa indikatorarter är; hundkex, brännässla, åkertistel, krusskräppa, örnbräken, blåbär, lingon samt grenrör och hässlebrodd).

- Krontäckning av träd och buskar som vuxit upp i välhävdade landskap ska vara mellan 30 % och 35 %. Vedartad igenväxningsvegetation ska inte förekomma (d.v.s. träd och buskar som kunnat etablera sig på grund av att hävden blivit för svag).

Typiska arter

- Förekomsten av typiska kärlväxter ska bibehållas eller öka. Minst x stycken av de typiska kärlväxterarterna (hundtunga, etc) ska förekomma i minst y % av provytorna.

- Förekomsten av typiska lavararter ska bibehållas eller öka. Minst x stycken av de typiska lavararterna a, b, c etc. ska förekomma i minst y % av provytorna.

Negativ påverkan: Negativ påverkan för naturtypen är den som beskrivits för området som helhet.

Bevarandeåtgärder: Bevarandeåtgärder för naturtypen är de som beskrivits för området som helhet.

Bevarandestatus: Avvakta basinventeringen.

Uppföljning: Se tillsviare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.
